

“СПАДОК МИНУЛОГО: ДОСЛІДЖУЮЧИ СВІТ СІМЕЙНОЇ ІСТОРІЇ”

Методичні рекомендації

“LEGACY OF THE PAST: EXPLORING THE WORLD OF FAMILY HISTORY”

Methodological Recommendations

ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

Проект "Спадок минулого: досліджуючи світ сімейної історії" був реалізований в рамках грантової програми «Culture Helps» завдяки співпраці "Української ініціативи Південної Моравії" та організацій «Post Bellum CZ» і «Post Bellum – Україна».

Проект було реалізовано у м. Брні (Чехія) для українських дітей 10-14 років.

Активна фаза проєкту тривала два місяці (вересень-жовтень 2024 року), впродовж яких діти мали вісім воркшопів, присвячених мапуванню та глибшому дослідженню коріння свого роду. На нашу думку, двох місяців замало для такого проєкту. Потрібно, щоб діти мали достатньо часу, аби зрозуміти причину, сенс, вимоги роботи, та були мотивовані до активного залучення. Необхідно закладати час на повторення та пояснення, а також на відпрацювання техніки запису, змісту, підготовки і пояснення питань. Оптимальна тривалість такого проєкту - шкільне півріччя.

BASIC PROJECT INFORMATION

The project "Legacy of the Past: Exploring the World of Family History" was carried out as part of the "Culture Helps" grant program, facilitated by a partnership between the "Ukrainian Initiative of South Moravia" and the organizations "Post Bellum CZ" and "Post Bellum Ukraine".

The project took place in Brno, Czech Republic, and was designed for Ukrainian children aged 10 – 14.

Its active phase lasted two months (September – October 2024), during which children attended eight workshops focused on mapping and researching their family roots. However, we believe that two months is insufficient for a project of this nature. Children need adequate time to understand the purpose, significance, and expectations of the work, as well as to develop motivation for active participation. To ensure success, it is crucial to allocate time for repetition, clarification, and practice in areas such as recording techniques, content development, question preparation, and effective communication. Based on our experience, the optimal duration for such a project is a full school semester.

ЛЕКТОРКИ ПРОЕКТУ

До проекту були залучені українські та чеські лектори та куратори. Однією з лекторок проекту була українська психологиня **Альона Кекух**. Альона більше 23 років є кризовим терапевтом, 10 з яких активно працює з підлітками. Вона навчалася в театральній школі і понад 5 років вела театральну студію для дітей, що допомагає їй відкривати і розуміти різні частинки внутрішнього світу дитини. Альона любить вивчати історію свого роду. Вона працює з дітьми обережно, мотивує і підтримує їх.

Друга наша лекторка — **Павла Тесаржова** («Post Bellum CZ»). Це чеська педагогиня, яка багато років присвятила роботі з дітьми і молоддю. Вона має багатий досвід роботи в медіа та маркетингу. Павла цікавиться родиною, природою, екологією та історією. У проекті вона розповідає про те, що таке усна історія, як спілкуватися з членами родини про їхні історії та як презентувати результати своїх пошуків.

Координаторкою проекту була **Оксана Клименко**, функціями якої було: зібрати дітей, підготувати аудиторію, канцелярію, скласти звіт по кожній зустрічі, проаналізувати його та скорегувати організаційні моменти. Поза проектом Оксана є вчителем логіки. Вона активна, позитивна та дуже енергійна, любить проводити вільний час на свіжому повітрі, тому залюбки організовує різні квести для дітей, об'єднуючі рухливі ігри та цікаві задачки.

PROJECT LECTURERS

The project involved Ukrainian and Czech lecturers and curators. One of the project's lecturers, **Alyona Kekukh**, is a Ukrainian psychologist with over 23 years of experience as a crisis therapist, including 10 years working extensively with adolescents. Her background includes studying at a theater school and running a children's theater studio for over 5 years, which has deepened her ability to explore and understand the complexities of a child's inner world. Alyona is passionate about researching her family's history and approaches her work with children thoughtfully, providing motivation and support throughout their learning journey.

Pavla Tesaržová, representing "Post Bellum CZ", is a Czech educator with many years of experience working with children and youth. Her professional background includes media and marketing, and her interests span family, nature, ecology, and history. In this project, Pavla guided participants in understanding oral history, teaching them how to engage family members in sharing their stories and how to present their research findings effectively.

The project coordinator was **Oksana Klymenko**. Her responsibilities included gathering participants, preparing the venue and materials, compiling reports for each meeting, analyzing outcomes, and managing organizational adjustments. Beyond the project, Oksana is a logic teacher known for her energy, positivity, and love of outdoor activities. She enjoys organizing engaging quests for children, blending outdoor games with interesting puzzles.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗОВАНОГО ПРОЄКТУ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

Мовами проекту були українська та чеська. Було би краще, якби ментор(ка) проекту була українського походження та добре розумів(ла) українські реалії. Він/вона обов'язково повинні мати базові знання у практиці усно-історичних інтерв'ю.

В проекті брали участь українські діти **віком** 10-14 років, що зараз мешкають у Брно. З нашого досвіду, така вікова розбіжність є занадто широкою. Оптимальніше створювати групи дітей ближчих за віком: 10-11 та 12-14 років. Всі учасники проекту є окремими особистостями з різними захопленнями, різними темпераментами та вподобаннями. Але більшість дітей в нашому проекті об'єднувала суботня школа, тому вони були знайомі між собою. Якщо ж залучати до такого проекту незнайомих між собою дітей, то треба мати досить часу на початку для знайомства і створення довіри.

FEATURES OF THE IMPLEMENTED PROJECT AND RECOMMENDATIONS

The project was conducted in both Ukrainian and Czech **languages**. Ideally, the project mentor should be of Ukrainian origin and have a strong understanding of Ukrainian realities, combined with basic knowledge of oral history interview techniques.

The project engaged Ukrainian children **aged** 10–14 currently living in Brno. However, this age range proved too broad. For better outcomes, we recommend dividing participants into narrower age groups, such as 10–11 and 12–14. Each participant brought unique hobbies, temperaments, and preferences. While most of the children in this project were connected through a Saturday school and already knew each other, additional time is essential at the start of the project to build trust and familiarity among participants who may not know one another.

Зазвичай дітей на занятті було від 12 до 16. Це забагато. Оптимальна **кількість** - до 10 дітей, щоб у лектора було досить часу для всіх, щоб можна було працювати в групах, але при спільному занятті, щоб це була невелика група. Поділи на групи варто модерувати (щоб в одній групі опинялися різні діти).

Такий проєкт потребує **простору**, достатньо місця, зручного для роботи всіх учасників групи: в одному приміщенні та кількох менших для роботи в малих групах. Заохочуємо організувати максимально неформальну атмосферу, аби всім було комфортно, та достатнього місця, для створення менших робочих груп, спокій, світло, тепло, обладнання. В нашому випадку ми використовували декілька приміщень: класичний кабінет із партами та вільний простір із килимом та пуфами.

На цьому проєкті діти **навчились** формулювати питання до респондентів для того, щоб дізнатись потрібну інформацію. Так наприклад, при роботі в парах учасники мали знайти, що вони разом люблять/не люблять їсти, пити, робити. Всі діти спробували себе в ролі інтерв'юера і навчились користуватись диктофоном.

Залученість **дорослих** до проєкту діти завжди вітали. Тож важливо залучати батьків і родичів дітей, пояснюючи, що саме очікується від учасників. Це також допоможе самим дітям зрозуміти мету проєкту.

Варто **урізноманітнювати** форму подачі лекційного матеріалу: аудіо, музика, відео і інші мультимедійні формати стануть в нагоді; завдання найкраще готувати в ігровій невимушеній формі. Передбачте якомога більше роботи в малих групах – це покращує динаміку і результативність. Цікаві також

Classes typically included 12 to 16 children, which proved too large for effective engagement. A **group of up to** 10 children is optimal, ensuring that the lecturer has sufficient time to work with each participant, but in a joint lesson, it should be a small group. The groups should be carefully moderated (so that different children are not in the same group).

A project of this nature requires adequate **space** to accommodate all participants comfortably. Ideally, there should be one main room for joint activities and smaller rooms for group work. We encourage you to organize the most informal atmosphere possible so that everyone feels comfortable, and to have enough space to create smaller working groups, with features like good lighting, proper heating, and equipment. In this project, we utilized a traditional classroom with desks alongside a more casual space with a carpet and beanbags for flexibility and comfort.

In this project, the children **learned** how to formulate questions for respondents in order to find out the information they need. For example, when working in pairs, the participants had to find out what they like/dislike to eat, drink, and do together. All the children tried their hand at being an interviewer and learned how to use a voice recorder.

Children have always welcomed the involvement of **adults** in the project. Therefore, it is important to involve the children's parents and relatives by explaining what is expected of the participants. This will also help the children themselves understand the purpose of the project.

To keep the children engaged, it is important to use a **variety** of multimedia formats such as audio, music, and video. Lecture content should be delivered in a playful and relaxed manner,

нескладні домашні завдання, їхній регулярний контроль дуже важливий і вчить системній роботі.

Важливо, що на початку та в кінці проекту з дітьми має попрацювати **психолог** (бажано з травмоорієнтованим підходом), для того щоб налаштувати, пояснити та узагальнити суть проекту, його мету та очікуваний результат, враховуючи українські реалії.

with a strong emphasis on small group activities to improve dynamics and efficiency. Simple homework assignments should also be included and monitored regularly to promote systematic work.

Incorporating a **psychologist**, ideally with a trauma-informed approach, is highly recommended. The psychologist should work with the children at the beginning and end of the project to establish a clear understanding of its goals, explain the process, and summarize the outcomes. This support is important for addressing the unique challenges of Ukrainian realities.

КОМЕНТАРІ ЛЕКТОРОК:

"Проект показав, що підхід, зосереджений на сімейній історії та самоідентичності, не тільки допомагає дітям подолати відчуття відчуження в новому середовищі, а й сприяє формуванню здорової «Я-концепції» та усвідомленню власної ідентичності. Проект може слугувати натхненням для вчителів та педагогів, які працюють з дітьми з різних культур, та сприяти їхньому особистісному розвитку."

Павла Тесаржова

"Для дітей дуже важливо бути в оточенні однолітків, вчитися спілкуватися, а до того - пізнавати своє коріння. Коли людина змушена залишити дім, важливо знати своє коріння, щоб знати, на що спертися. Діти почуваються чужими в чужій країні. Цей проєкт їм повертає тепло дому."

Альона Кекух

"Усім учасникам було дуже до вподоби, коли до якогось завдання були залучені дорослі. Наприклад, коли вони могли ставити свої запитання не тільки дітям в групі, а й пані Павлі. Ну і потім, коли вони мали зробити аудіо- чи відеозапис своєї розмови з рідними. Діти дуже гарно працювали в групах (в парах чи по 3 або 4 дітей). Групові завдання виконувались більш активно та жваво ніж індивідуальні."

Оксана Клименко

LECTURER COMMENTS

"The project demonstrated that an approach centered on family history and self-identity not only helps children navigate feelings of alienation in a new environment but also fosters the development of a healthy self-concept and a deeper awareness of their own identity. This initiative can serve as an inspiring model for teachers and educators working with children from diverse cultural backgrounds, supporting their personal growth."

Pavla Tesaržová

"It is crucial for children to be surrounded by their peers, to develop communication skills, and before that, most importantly, to understand their roots. When someone is forced to leave their home, knowing their roots provides a foundation to rely on. In a foreign country, children often feel like strangers. This project helps restore a sense of belonging and brings back the warmth of home."

Alyona Kekukh

"All the participants greatly enjoyed tasks that involved adults. For instance, they appreciated the opportunity to direct their questions not only to their peers but also to Pavla. They were especially enthusiastic about creating audio or video recordings of conversations with their families. The children excelled in group settings, whether working in pairs or small groups of three to four. Group tasks were approached with more energy and engagement compared to individual assignments."

Oksana Klymenko

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ:

- [Відео з останнього заняття в проєкті](#)
- [Анімована презентація результатів проєкту](#)
- [Методичні рекомендації з усної історії від «Post Bellum – Україна»](#)

СЛІДКУЙТЕ ЗА НАМИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:

<https://www.facebook.com/ukrijm>

<https://www.facebook.com/postbellumua>

<https://www.facebook.com/pamet.naroda>

КОНТАКТИ КООРДИНАТОРІВ ПРОЄКТУ:

Ірина Забіяка ("Українська ініціатива Південної Моравії"),

iryna@ukrijm.cz

Post Bellum-Ukraine, postbellumukraine@gmail.com

Цей проєкт реалізовувався в рамках програми «Culture Helps». «Culture Helps / Культура допомагає» – це проєкт, що співфінансується Європейським Союзом у межах спеціального конкурсу пропозицій для підтримки українських переміщених осіб та українського культурного та креативного секторів. Проєкт реалізовується Інша Освіта (UA) та zusa (DE)

ADDITIONAL MATERIALS FOR REVIEW:

- [A video from the final lesson of the project](#) (available in Ukrainian with English subs)
- [An animated presentation showcasing the project results](#) (available in Ukrainian with English subs)
- [Methodological recommendations on oral history provided by "Post Bellum Ukraine" – Україна](#) (available in Ukrainian only)

FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA:

<https://www.facebook.com/ukrijm>

<https://www.facebook.com/postbellumua>

<https://www.facebook.com/pamet.naroda>

CONTACTS OF THE PROJECT COORDINATORS:

Iryna Zabiyaка ("Ukrainian Initiative of South Moravia"),

iryna@ukrijm.cz

Post Bellum-Ukraine, postbellumukraine@gmail.com

"Culture Helps / Культура допомагає" is a project co-funded by the European Union under a dedicated call for proposals to support Ukrainian displaced people and the Ukrainian Cultural and Creative Sectors. The project is a cooperation between Insha Osvita (UA) and zusa (DE).